

2. júl 2009

Prognóza daňových príjmov verejnej správy na roky 2009-2012 (jún 2009)

Pripravil: Rastislav Gábik, Viktor Novyzedlák

V súlade so schváleným harmonogramom príprav Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2010-2012 IFP aktualizoval prognózy daňových príjmov, ktoré nadväzujú na aktualizáciu makroekonomických predpokladov. Prognózy daňových príjmov boli prerokované na zasadnutí [Výboru pre daňové prognózy \(VpDP\) dňa 22. júna 2009](#), pričom všetci členovia VpDP s výnimkou Národnej banky Slovenska (NBS) posúdili prognózu IFP ako realistickú. NBS považuje prognózu IFP za mierne konzervatívnu.

V porovnaní s predchádzajúcou prognózou z februára 2009 sa očakávajú daňové príjmy verejnej správy (bez odvodov) v roku 2009 nižšie o 966,9 mil. Eur (1,5% HDP) a v roku 2010 o 1 410,1 mil. Eur (2,1% HDP). Pokles daňových príjmov oproti februárovej prognóze odzrkadľuje zhoršenie makroekonomického prostredia, zníženie ekonomického rastu s negatívnym dopadom na rast zamestnanosti, miezd a spotreby domácností. Po zohľadnení predpokladaného zníženia príjmov zo sociálnych a zdravotných odvodov sa očakáva zníženie príjmov verejnej správy v roku 2009 oproti februárovej prognóze o 1 664,7 mil. Eur (2,6% HDP) a v roku 2010 o 2 321,5 mil. Eur (3,5 % HDP).

Aktualizácia
makroekonomického
vývoja

Aktualizácia daňových prognóz plynule nadväzuje na aktualizáciu vývoja makroekonomického prostredia, ktorá determinuje vývoj daňových základní. Aktualizované makroekonomické prognózy IFP boli predmetom diskusie na zasadnutí [Výboru pre makroekonomické prognózy dňa 15. júna 2009](#).

Aktualizácia makroekonomických ukazovateľov (rozdielely oproti prognóze z februára 2009)

Ukazovateľ (%)	Základňa pre daň	Prognóza				
		2008E	2009F	2010F	2011F	2012F
HDP; b.c. mld. Eur	-	-0,9	-7,1	-9,7	-11,9	-13,3
HDP; reálny rast	-	-0,3	-8,6	-2,5	-1,1	-0,3
HDP; nominálny rast	DPPO, DP zrážka	-1,5	-9,1	-3,3	-2,1	-0,5
Konečná spotreba domácností; reálny rast	Spotrebné dane	0,0	-4,8	-2,6	-2,3	-1,7
Konečná spotreba domácností; nom. rast	DPH	-0,1	-5,0	-3,6	-3,1	-2,0
Priem. mesačná mzda; nomin. rast	DPFO	-0,6	-3,5	-4,3	-3,0	-2,3
Počet zamestnan., podľa evid. počtu; rast	DPFO	-0,1	-3,2	-1,3	-0,4	0,1
Mzdová báza; rast *)	DPFO	-0,6	-6,9	-5,7	-3,5	-2,2
Inflácia (priem. ročná)	DPFO (odpoč. položky)	0,0	-0,5	-1,1	-0,8	-0,4
Vážená p.ú.m. z vkladov	DP zrážka	0,0	-0,4	-0,2	0,0	0,0

*) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

Vyššie uvedená tabuľka ukazuje zmeny v najdôležitejších makroekonomických indikátoroch z pohľadu prognózovania daňových príjmov. Na základe tejto tabuľky je možné konštatovať, že **aktualizácia makroekonomických prognóz mala na prognózu daňových príjmov negatívny vplyv**. Podrobnejšie informácie o faktoroch, ktoré spôsobili zmenu odhadu makroekonomických ukazovateľov je možné nájsť v [komentári IFP 2009/07](#).

Legislatívne zmeny

Okrem zmeny makroekonomického prostredia došlo aj k legislatívnym zmenám, ktoré ovplyvnili vývoj daňových príjmov. Legislatívne opatrenia sa týkajú dane z pridanej hodnoty a spotrebnej dane z tabaku. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o vplyve legislatívy na výnosy jednotlivých daní. Prijaté opatrenia budú mať negatívny vplyv na príjmy verejnej správy, ktorý však bude minimálny a nedosiahne ani hodnotu 0,1% HDP.

Vplyv legislatívnych zmien na daňové príjmy VS (ESA95, tis. eur)

	2009E	2010F	2011F	2012F
DPH, zmena prahu registrácie	13 643	-5 709	-6 174	-6 677
SD z tabaku	-2 556	0	0	0
Spolu	11 087	-5 709	-6 174	-6 677
Spolu % HDP	0,0	0,0	0,0	0,0

V prípade výnosu z DPH bol do odhadu zapracovaný predpoklad opätovného zvýšenia prahu registrácie za platiteľa DPH z úrovne 35 000 Eur na 49 790 Eur s účinnosťou od 1.7.2009. Toto opatrenie má v porovnaní s februárom pozitívny a následne negatívny dopad na výnos dane, avšak v porovnaní s rokom 2008 má približne neutrálny vplyv. Uvedená úprava totiž zvyšuje hranicu pre registráciu, ktorá bola znížená s účinnosťou od 1.januára 2009.

Výnos zo spotrebnej dane z tabaku bude ovplyvnený posunutím dátumu dopredaja cigariet z predzásobenia na prelome rokov 2008/2009, teda cigariet zdanených sadzbou dane platnou pred 1.2.2009. Pôvodne sa mal dopredaj týchto cigariet realizovať do konca septembra, avšak z dôvodu neočakávaného poklesu predaja tabakových výrobkov bol tento termín posunutý na koniec októbra. Negatívny dopad vyplýva z rozdielu starých a nových sadzieb spotrebnej dane za uvedený mesiac.

V porovnaní s prognózou z februára 2009 tak došlo k nasledovným zmenám v daňových prognózach:

Rozdiel daňovej prognózy oproti prognóze IFP z februára 2009 (ESA95, tis. eur)

	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové príjmy VS	-43 787	-966 871	-1 410 116	-1 835 019	-2 145 435
Daň z príjmov fyzických osôb	-19 207	-186 887	-288 328	-407 108	-499 428
DPFO zo závislej činnosti	72	-155 274	-244 861	-349 642	-432 120
DPFO z podnikania	-19 279	-31 613	-43 467	-57 466	-67 308
Daň z príjmov právnických osôb	21 654	-260 711	-418 559	-538 529	-589 880
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	0	-22 906	-20 722	-2 483	-3 097
Daň z pridanej hodnoty	-32 212	-311 658	-449 173	-621 607	-767 000
Spotrebné dane	2 106	-178 264	-222 407	-254 069	-274 502
Z minerálnych olejov	2 910	-142 530	-165 177	-183 770	-193 553
Z liehu	-320	-14 758	-20 862	-26 749	-31 677
Z piva	-3	-3 106	-3 189	-2 965	-2 323
Z vína	-20	0	0	0	0
Z tabaku a tabakových výrobkov	-448	-17 543	-30 892	-37 953	-44 545
Z elektrickej energie	-6	-1 002	-2 515	-2 735	-2 723
Zo zemného plynu	-5	810	374	234	423
Z uhlia	-1	-135	-146	-131	-104
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	-76	-7 424	-7 646	-7 800	-7 958
Miestne dane	-15 714	-3 239	-3 375	-3 517	-3 664
Ostatné dane	-338	4 218	94	94	94
Daňové príjmy ŠR	-41 686	-794 756	-1 138 711	-1 445 242	-1 654 655

DPFO zo závislej činnosti a z podnikania – Oproti februárovej prognóze dochádza k zníženiu výnosu DPFO a to hlavne kvôli očakávanému poklesu rastu miezd a zamestnanosti. Kým v poslednej makroprognóze sa predpokladal medziročný rast mzdovej bázy na úrovni 6,2%, aktuálna prognóza predpokladá zníženie o 0,7%, čo predstavuje celkovú negatívnu zmenu o 6,9 p.b. Na základe horšieho aktuálneho plnenia vyrovnania DPFO z podnikania došlo aj k úprave odhadu výnosu tejto dane za rok 2008, čo sa následne premietlo aj v ďalších rokoch.

Daň z príjmov právnických osôb – Aktuálne plnenie a priaznivé očakávané vyrovnania DPFO vytvorili priestor pre zlepšenie prognózy na rok 2008 v porovnaní s poslednou prognózou. Na druhej strane zhoršenie makroekonomického prostredia a očakávané zníženie ziskovosti korporácií sa odzrkadlilo v znížení odhadu na ďalšie roky.

Daň vyberaná zrážkou - Nižší výnos v porovnaní s februárovou prognózou je ovplyvnený hlavne znížením priemernej úrokovej sadzby z vkladov a poklesom licenčných poplatkov u subjektov, ktoré ich platia v závislosti od veľkosti tržieb. Priemerná úroková sadzba z vkladov klesla z 1,58% na 1,17% (-0,41 p.b.) v roku 2009 a z 1,79% na 1,59% (0,2 p.b.) v roku 2010. Uvedená zmena mala významný vplyv na výnos dane, keďže výnosy z vkladov tvoria až 70% celkového výnosu dane vyberanej zrážkou. Nižšie licenčné poplatky sa očakávajú najmä v súvislosti s poklesom tržieb najväčších subjektov platiacich túto daň.

Daň z pridanej hodnoty – V porovnaní s februárovou prognózou dochádza aj k zníženiu výnosu DPH. Najväčší podiel na poklese DPH má zníženie odhadu nominálneho rastu konečnej spotreby domácností,

Rozdiel oproti prognóze
z februára 2009

ktorý sa znížil z 5,6% na 0,5%. V dôsledku oslabenia výmenných kurzov okolitých krajín, najmä Maďarska a Poľska, výrazne vzrástli nákupy v zahraničí. Celkový efekt za prvý kvartál roka 2009 sa odhaduje na úrovni 18,7 mil. EUR (0,6 mld. Sk), pričom za celý rok 2009 môže tento efekt v prípade DPH dosiahnuť úroveň až 56,2 mil. EUR (1,7 mld. Sk).

Spotrebné dane – Na pokles spotrebných daní oproti februárovej prognóze malo vplyv viacero faktorov. V prvom rade je to zhoršenie makroekonomického prostredia a s tým súvisiaci pokles spotreby domácností. Pokles ekonomiky viedol k nižšej spotrebe pohonných hmôt, čo sa odzrkadlilo aj na medziročnom poklese výnosu spotrebnej dane z minerálnych olejov, ktorý ku koncu mája dosiahol až 15,3%. Čiastočne je možné tento pokles pripísať aj tankovaniu pohonných látok v okolitých krajinách. U ostatných daní predpokladáme, že najviac sa prejavil efekt nákupov v zahraničí u spotrebnej dane z tabakových výrobkov (malé balenia s relatívne vysokou hodnotou a dlhá expiračná doba), pričom odhadovaný výpadok za prvý štvrťrok 2009 predstavuje 7,4 mil. Eur. Z dôvodu poklesu spotreby na Slovensku zdanených cigariet sa pristúpilo k posunutiu termínu dopredaja tabakových výrobkov z predzásobenia na prelome rokov 2008/2009.

Vo Výbore pre daňové prognózy IFP prezentuje svoj pohľad aj na príjmy verejnej správy zo sociálnych a zdravotných odvodov.

V porovnaní s februárom došlo k dvom legislatívnym zmenám:

- Došlo k dočasnému zníženiu sadzby pre SZČO do rezervného fondu solidarity zo 4,75% na 2%, ktoré je platné od 1.4.2009 do konca roka 2010. Celkový dopad tohto opatrenia je v roku 2009 negatívny v sume 13,3 mil. Eur a v roku 2010 v sume 22,4 mil. Eur.
- Takisto bol rozšírený okruh poistencov, za ktorých platí sociálne poistenie štát o fyzické osoby vykonávajúce osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím a o rodičov na materskej dovolenke počas jej trvania. Dopad tohto opatrenia je v roku 2009 na úrovni 9,1 mil. Eur s miernym nárastom nad úroveň 10,0 mil. Eur v ďalších rokoch.

Okrem toho bol aktualizovaný odhad efektu otvorenia 2.piliera na príjmy verejnej správy. V rozpočte ako aj februárovej prognóze sa odhadoval čistý výstup 140 000 sporiteľov (výstup 150 000 a vstup 10 000), pričom v čase prípravy odhadu pre Výbor IFP (dňa 19.6.2009) odhadoval čistý výstup na úrovni 14 200 sporiteľov (výstup 23 500 a vstup 9 300). Celkový dopad otvorenia 2.piliera sa v porovnaní s pôvodnými predpokladmi v sume 302 mil. Eur znížil o 257,4 mil. Eur na úroveň 44,3 mil. Eur. Aktuálne údaje naznačujú, že čistý efekt otvorenia 2.piliera bude nakoniec o niečo vyšší (údaj zo dňa 2.7.2009 čistý výstup 29 493 poistencov) ako bol odhad IFP v čase konania Výboru, čo predstavuje pozitívne riziko pre rozpočet oproti zverejnenej prognóze v sume približne 29 mil. Eur.

Zhoršenie makroekonomického prostredia a prijatá legislatíva spôsobili, že v porovnaní s februárovou prognózou sa v roku 2009 očakávajú nižšie odvody na sociálne poistenie a dôchodkové sporenie v celkovej výške 533 mil. Eur s postupným rastom výpadku až na 969 mil. Eur v roku 2012. Aktuálny odhad odvodov na zdravotné poistenie je nižší o 165 mil. Eur v roku 2009 s postupným nárastom výpadku na 602 mil. Eur v roku 2012.

Rozdiel aktuálnej prognózy odvodov oproti prognóze z februára 2009 (ESA95, tis. eur)

	2008E	2009F	2010F	2011F	2012F
Sociálna poisťovňa	-15 599	-532 548	-610 025	-791 068	-968 528
EAO + dlžné	-15 604	-378 864	-646 682	-822 092	-994 092
- EAO	-15 604	-378 864	-646 682	-822 092	-994 092
- dlžné	0	0	0	0	0
transfer úspor z DSS do SP- od vystúpených štát	5	-191 458	0	0	0
štát	0	37 774	36 657	31 024	25 564
Zdravotné poisťovne	-37 941	-165 240	-301 400	-449 048	-602 304
EAO + dlžné	-37 675	-192 923	-333 034	-441 546	-537 211
štát	-266	27 683	31 634	-7 502	-65 093

Viac o daňových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti *Ekonomické prognózy* ⇒ [daňové prognózy](#).

Nižšie príjmy možno očakávať aj zo sociálnych odvodov

Aktuálna prognóza IFP a porovnanie s prognózou z februára 2009 (tis. eur, ESA95)

Ukazovateľ	Prognóza z februára 2009					Aktuálna prognóza (jún 2009)					Rozdiel oproti prognóze z februára 2009				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	4 093 451	4 090 662	4 292 629	4 954 596	5 516 380	4 095 899	3 620 158	3 565 020	4 006 476	4 423 975	2 448	-470 504	-727 609	-948 120	-1 092 405
Daň z príjmov fyzických osôb	1 839 091	1 841 642	1 915 131	2 333 980	2 620 716	1 819 884	1 654 755	1 626 803	1 926 872	2 121 288	-19 207	-186 887	-288 328	-407 108	-499 428
DPFO zo závislej činnosti	1 627 683	1 639 248	1 698 704	2 077 569	2 340 064	1 627 755	1 483 974	1 453 843	1 727 927	1 907 944	72	-155 274	-244 861	-349 642	-432 120
DPFO z podnikania	211 408	202 394	216 427	256 411	280 652	192 129	170 781	172 960	198 945	213 344	-19 279	-31 613	-43 467	-57 466	-67 308
Daň z príjmov právnických osôb	2 048 387	2 065 063	2 181 878	2 416 379	2 665 175	2 070 041	1 804 352	1 763 319	1 877 850	2 075 295	21 654	-260 711	-418 559	-538 529	-589 880
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	205 973	183 957	195 620	204 237	230 489	205 973	161 051	174 898	201 754	227 392	0	-22 906	-20 722	-2 483	-3 097
Dane na tovary a služby	6 460 767	6 675 527	7 197 900	7 638 294	8 144 144	6 430 661	6 185 605	6 526 320	6 762 618	7 102 642	-30 106	-489 922	-671 580	-875 676	-1 041 502
Daň z pridanej hodnoty	4 653 630	4 740 818	4 994 848	5 363 065	5 787 603	4 621 418	4 429 160	4 545 675	4 741 458	5 020 603	-32 212	-311 658	-449 173	-621 607	-767 000
Spotrebné dane	1 807 137	1 934 709	2 203 052	2 275 229	2 356 541	1 809 243	1 756 445	1 980 645	2 021 160	2 082 039	2 106	-178 264	-222 407	-254 069	-274 502
Z minerálnych olejov	1 182 548	1 194 031	1 223 080	1 272 478	1 329 354	1 185 458	1 051 501	1 057 903	1 088 708	1 135 801	2 910	-142 530	-165 177	-183 770	-193 553
Z liehu	220 111	226 856	234 869	245 250	257 389	219 791	212 098	214 007	218 501	225 712	-320	-14 758	-20 862	-26 749	-31 677
Z piva	63 889	64 628	65 264	66 344	67 794	63 886	61 522	62 075	63 379	65 471	-3	-3 106	-3 189	-2 965	-2 323
Z vína	3 951	3 718	3 718	3 718	3 718	3 931	3 718	3 718	3 718	3 718	-20	0	0	0	0
Z tabaku a tabakových výrobkov	325 084	423 090	630 187	640 244	649 848	324 636	405 547	599 295	602 291	605 303	-448	-17 543	-30 892	-37 953	-44 545
Z elektrickej energie	4 667	9 560	19 785	20 368	20 938	4 661	8 558	17 270	17 633	18 215	-6	-1 002	-2 515	-2 735	-2 723
Zo zemného plynu	6 415	11 830	25 134	25 809	26 480	6 410	12 640	25 508	26 043	26 903	-5	810	374	234	423
Z uhlia	472	996	1 015	1 018	1 020	471	861	869	887	916	-1	-135	-146	-131	-104
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	36 883	38 637	39 749	40 553	41 372	36 807	31 213	32 103	32 753	33 414	-76	-7 424	-7 646	-7 800	-7 958
Miestne dane	520 136	545 144	571 359	598 841	627 651	504 422	541 905	567 984	595 324	623 987	-15 714	-3 239	-3 375	-3 517	-3 664
Ostatné dane	78 078	78 076	79 045	79 820	80 602	77 740	82 294	79 139	79 914	80 696	-338	4 218	94	94	94
Daňové príjmy VS spolu	11 189 315	11 428 046	12 180 682	13 312 104	14 410 149	11 145 528	10 461 175	10 770 566	11 477 085	12 264 714	-43 787	-966 871	-1 410 116	-1 835 019	-2 145 435
Daňové príjmy ŠR	8 899 107	9 080 374	9 757 590	10 492 554	11 281 894	8 857 359	8 285 618	8 618 879	9 047 312	9 627 239	-41 748	-794 756	-1 138 711	-1 445 242	-1 654 655
Daňové príjmy obcí	1 668 885	1 707 894	1 764 741	2 062 479	2 294 537	1 672 647	1 578 344	1 563 791	1 772 919	1 929 389	3 762	-129 550	-200 950	-289 560	-365 148
Daňové príjmy VÚC	545 370	562 300	579 837	677 782	753 647	539 560	515 755	509 288	577 471	627 921	-5 810	-46 545	-70 549	-100 311	-125 726
Daňové príjmy STV	52 276	53 401	54 217	54 759	55 306	52 276	56 596	54 217	54 759	55 306	0	3 195	0	0	0
Daňové príjmy SRO	22 490	22 915	23 236	23 468	23 703	22 498	23 966	23 236	23 468	23 703	8	1 051	0	0	0
Environmentálny fond	1 188	1 162	1 062	1 062	1 062	1 188	896	1 156	1 156	1 156	0	-266	94	94	94
SANKCIE	40 815	40 255	40 536	40 395	40 466	36 842	36 235	36 517	36 377	36 446	-3 973	-4 020	-4 019	-4 018	-4 020
Daňové príjmy VS vrátane sankcií	11 230 130	11 468 301	12 221 218	13 352 499	14 450 615	11 182 371	10 497 410	10 807 083	11 513 462	12 301 160	-47 760	-970 891	-1 414 135	-1 839 037	-2 149 455
Výdavky na verejnoprošpešný účel	49 180	53 243	54 604	56 928	64 131	49 180	53 438	46 986	46 988	52 368	0	195	-7 618	-9 940	-11 763
z toho FO	15 036	17 759	17 925	18 423	22 273	15 036	17 759	16 132	15 634	18 257	0	0	-1 793	-2 789	-4 016
PO	34 144	35 484	36 679	38 505	41 858	34 144	35 679	30 854	31 354	34 111	0	195	-5 825	-7 151	-7 747